

HERMAN KOCH

ambo | anthos

HET
KONINKLIJK
HUIS

EEN MODERN KONINGSDRAMA

Veel leesplezier
met dit fragment uit

Het Koninklijk Huis

van

Herman Koch

Dit boek is genomineerd voor de
NS Publieksprijs 2023

© 2022 Herman Koch
Ambo|Anthos, Amsterdam

Woord vooraf

Dit is geen reconstructie, daarvoor vallen er te veel gaten in de werkelijkheid. Waar de feiten het lieten afweten, is de hulp ingeroepen van de verbeelding. Veel van de hier besproken gebeurtenissen zijn inmiddels door diezelfde werkelijkheid ingehaald.

Je kunt je afvragen welk doel een koningshuis in de eenentwintigste eeuw nog dient behalve het aanleveren van verhalen. Natuurlijk inclusief de foto's in de bladen: een bruiloft, de doop van een nieuwe telg, een

koninklijke uitvaart. De Engelse, Spaanse, Belgische en Nederlandse koningshuizen voorzien ruimschoots in onze behoefte aan verhalen: een blunder hier, een politieke uitglijder daar, een neergeschoten olifant, een onecht kind, een met miljoenen euro's aan gemeenschapsgeld gebouwd vakantiehuis in een ontwikkelingsland waar het gemiddelde dagloon van de plaatselijke bewoners lager ligt dan de prijs van een wc-rol bij ons.

De Scandinavische vorstenhuizen laten we hier gemakshalve buiten beschouwing: als een koningshuis een auto was, dan waren het Noorse en het Deense koningshuis tweedehands diesels met te veel kilometers

op de teller om nog in binnensteden te worden toegelaten. Koningshuizen van buiten Europa zouden hier bij ons onmiddellijk van de weg worden gehaald.

Koningen, koninginnen, prinsen en prinsessen zijn geen rocksterren. Ze sterven niet op hun zevenentwintigste aan een overdosis. Het blijft bij wat slap gezwaai vanuit een koets, een been in het gips, een paar woorden van lof voor de wereldkampioen polsstokhoogspringen.

Soms blijkt een koning of koningin in het echt mee te vallen. 'Zo natuurlijk, zo gewoon,' zeggen we, terwijl we 'bijna menselijk' bedoelen. Maar welke koning na Lodewijk de Veertiende

heeft er nog met zijn vuist op tafel geslagen? Wie is er gebaat bij al die tandeloze middelmatigheid?

Daarom is dit verhaal eerder uitzondering dan regel. Daarom zijn ze er ook allemaal meteen bovenop gedoken: HBO, Netflix, de naam van Steven Spielberg is al meer dan eens gevallen.

Het is natuurlijk zeer begrijpelijk, er hoeft tenslotte maar weinig te worden verzonnen. Er wordt gedacht aan een serie van tien afleveringen. Het blijft bij één seizoen, uiteraard, ook dat is begrijpelijk.

Aflevering 1

Op het eerste gezicht hebben koning Hendrik en koningin Margarita een goed huwelijk, al is Hendrik misschien gelukkiger met zijn vrouw dan andersom. Af en toe brengt de koningin, incognito, een bezoek aan Amsterdam om wat te winkelen in de P.C. Hoofstraat, of alleen om er even van haar vrijheid te genieten. Een ontmoeting tijdens een van die bezoeken aan de hoofdstad zal het leven van het koninklijk paar voor altijd veranderen.

De koningin sliep.

Haar man, de koning, was zachtjes, vrijwel zonder geluid te maken, uit bed gestapt en naar het raam gelopen. Daar had hij de gordijnen een klein stukje opengeschoven en naar buiten gekeken. De rode ochtendzon hing boven de boomkruinen aan het einde van de paleistuin. Een reiger zette behoedzaam een paar stappen over de betegelde rand van de hofvijver, bleef toen doodstil staan en tuurde, met zijn kop iets schuin, in het water.

Voorzichtig – hij wilde haar niet meteen wakker maken – trok de koning de gordijnen nog wat verder open, zodat een rood met goudgeel doorsneden zonnestraal op het

hoofdeind van het bed viel, net naast haar slapende gezicht, het in een brede waaier over het kussen verspreide haar.

Elke ochtend verbaasde hij zich er weer over dat hij deze vrouw tot de zijne had kunnen maken. Elk uur van de dag. Vanaf het moment dat ze uit bed stapte, haar kimono aandeed en op blote voeten naar de badkamer liep, tot aan de late avond, het uur waarop ze de elastiekjes en kammetjes uit haar haar trok, het losschudde en aan haar kant het donzen dekbed terugvloog.

In die eerste minuten van de ochtend luisterde hij naar het ruisen van de douche en sloot zijn ogen. Achter zijn oogleden schoven de beelden over elkaar heen: haar

naakte lichaam, de kimono en daarna opnieuw alleen haar lichaam, onder de waterstralen. Hij zou willen dat hij een van de druppels was. Van bovenaf zou hij zich zo zachtjes mogelijk op haar gezicht laten vallen, op haar voorhoofd, haar gesloten ogen of haar lippen. Vandaar zou hij verder naar beneden stromen, eerst langs haar hals, dan een korte aarzeling bij haar sleutelbeen: aan welke kant van haar borsten zou hij zich verder naar beneden laten glijden? Links of rechts, of door het midden? Hij zette zich af, als een skispringer bovenaan de schans, en daar was hij al bij haar buik, maakte, nu meer als een bobslee in een scherpe bocht, extra vaart in de ronding van

haar navel en bereikte zo het spannendste gedeelte van de afdaling.

Hij hield zijn adem in. Hier kwamen alle druppels opnieuw bijeen, werden samen weer een waterstraal. Langs de binnenkant van haar dij gleeed hij verder omlaag, nam behendig de hindernis van haar knie en bereikte zo haar enkels, haar voeten. Via haar kleine teen verliet hij haar lichaam en liet zich samen met de andere druppels meevoeren naar het doucheputje.

's Avonds, voor het naar bed gaan, verdween ze opnieuw voor langere tijd de badkamer in. Hij wist eigenlijk niet precies wat ze daar deed. Eerst hoorde hij nog het vertrouwde geluid van de tandenborstel – ze maakte de hele

cyclus van vier keer een halve minuut altijd helemaal af.

Zelf smokkelde hij vaak. Morgen, sprak hij zichzelf dan in gedachten toe. Morgen poets ik grondiger. Vandaag neem ik vrij. Zijn haast om het hygiënisch ritueel zo veel mogelijk te bekorten had te maken met zijn eigen gezicht in de spiegel, het trillen van de tandenborstel in zijn mond, zijn gebrekkige concentratie op het poetsen zelf, waardoor het tandpastaschuim al na een halve minuut over zijn kin droop. Hij vermeed het meestal om naar dat gezicht te kijken. Hij hield niet van zichzelf op zulke momenten, in het harde, op de witte tegels weerkaatsende licht van de badkamer

– althans niet van zijn eigen hoofd. Het was alsof er een onoverbrugbare kloof gaapte tussen de gedachten in dat hoofd en het hoofd zelf. Alsof zijn gedachten er niet in slaagden een passende uitdrukking op zijn gezicht te toveren.

Soms zette hij de tandenborstel na nog geen halve cyclus uit, spoelde snel zijn mond en bracht zijn gezicht dichterbij de spiegel. Hij probeerde ergens aan te denken: aan iets wat er die dag was gebeurd; aan zijn vrouw; aan zijn dochter. Maar omdat hij niet echt dacht, of beter gezegd: omdat elke concrete gedachte al na een paar seconden wegfladderde, bleef zijn gezicht leeg en uitdrukkingloos.

Andere keren bleef hij naar zichzelf kijken en probeerde hij een peinzende uitdrukking op zijn gezicht te brengen door te fronsen en zijn ogen enigszins samen te knijpen. Soms zei hij iets: 'Alles goed met je?' of: 'Dames en heren, leden van de Staten-Generaal.' Niet zo lang geleden had hij op tv een interview met een zogenaamde lachtherapeut gezien. Die beweerde dat je je humeur kon verbeteren door te lachen, zonder aanleiding te lachen, een glimlach was vaak al genoeg. Kort na deze uitzending had hij het zelf geprobeerd, en terwijl hij zijn mond in een door geen enkele emotie ondersteunde glimlach trok, voelde hij al dat hij heel even naar een andere

gemoedstoestand werd getild. Maar hij wist niet goed of het door de glimlach kwam of doordat hij zichzelf plotseling zag zitten: een om niets glimlachende koning in een lege kamer, waarna hij écht moest lachen. Al gauw verdwenen de lachtherapeut en zijn therapie uit zijn gedachten, en bleef de glimlach weer achterwege.

Hij trok het gordijn nog iets verder open, zodat een zonnestraal op haar gezicht viel, en liep naar het voeteneind van het bed. Op een andere ochtend had hij haar rustig laten slapen, maar vandaag wilde hij haar het liefst zo snel mogelijk recht in de ogen kijken en vragen of ze nog had

gedroomd. Al zou hij beter kunnen wachten tot ze daar zelf over zou beginnen. Beter gezegd: óf ze daarover zou beginnen.

Vannacht had ze zich in haar slaap naar hem omgedraaid, ze had haar arm om zijn middel geslagen, hem stevig tegen zich aan gedrukt en iets in zijn oor gefluisterd.

‘Wat zeg je?’ had hij gevraagd, maar ze had niet gereageerd. Vanaf dat moment had hij de slaap niet meer kunnen vatten. Hij had niet gekeken hoe laat het was, het was in elk geval nog donker geweest. Voor zijn gevoel had hij urenlang wakker gelegen.

De koningin kreunde zachtjes, bewoog haar hoofd een paar keer van

links naar rechts op het kussen en wreef toen in haar ogen.

‘Hendrik...’ zei ze, toen ze haar ogen opende en haar man in zijn pyjama aan het voeteneind zag staan. ‘Wat is er... Hoe laat is het?’

Hij zei niets. Hij wachtte. Misschien herinnerde ze zich niets van wat er deze nacht was gebeurd. Had ze geen idee meer van wat ze hem, half of helemaal in slaap, in zijn oor had gefluisterd.

Is je interesse voor dit boek gewekt? Ga dan naar de boekhandel of bibliotheek en lees het hele verhaal.

De andere genomineerden zijn:

Esther Verhoef

Alter ego

Anya Niewierra

De Camino

Suzanne Vermeer

Koraalrif

Arthur Japin

Wat stilte wil

Israel van Dorsten

Wij waren, ik ben

Wie is jouw favoriet? Win een jaar lang gratis boeken én gratis reizen met de trein – Stem nu op **nspublieksprijs.nl**

Dit miniboekje wordt je aangeboden door NS:
hoofdsponsor van de **NS Publieksprijs**.

Lezen is een van de favoriete tijdsbestedingen in de trein. Reizen met de trein geeft een moment voor jezelf, een moment om lekker in een boek te duiken bijvoorbeeld.

Nog niet uitgelezen? Lees dan ook de eerste hoofdstukken van de andere genomineerde boeken. Je vindt ze op [NS.nl/publieksprijs](https://www.ns.nl/publieksprijs).

Lekker lezen doe je in de trein.

**Stem
&
win!**

Stem op jouw Boek van het Jaar.
Win een jaar lang gratis boeken én gratis reizen met de trein!

Breng uiterlijk 8 november je stem uit op **[nspublieksprijs.nl](https://www.nspublieksprijs.nl)**